

A tanári záróvizsga (TZV) szabályai

az új típusú, osztott részidős tanári mesterképzésekben

1. 2022. szeptember 1-jétől bevezetésre került a tanárképzés új modellje. Tanári szakképzettség a tanárképzés rendszeréről, szakosodási rendjéről és a tanárszakok jegyzékéről szóló 283/2012. (X. 4.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 3. § (1) bekezdésében meghatározott szakképzettségi elemek követelményeinek teljesítésével

- a) osztatlan képzésben, tanárszakon, tanárszakokon,
- b) osztott képzésben, tanári mesterszakon vagy
- c) az adott tanárszak szakterülete szerinti nem tanári mesterképzési szakkal, illetve osztatlan szakkal párhuzamosan vagy a mesterfokozatot követően felvett tanári mesterszakon szerezhető.

A régi ún. rövid ciklusú mesterképzésekre 2022 szeptemberétől már nem lehet jelentkezni, helyette ún. osztott részidős tanári mesterszakos képzésekben van lehetőség újabb, tanári szakképzettség megszerzésére. Ezeknek a képzéseknek egyetemünkön hat különböző változata működik:

- a) általános iskolai (illetve főiskolai szintű tanári) szakképzettséget követő, azonos szakterületre vonatkozó középiskolai tanári szakképzettség megszerzésére irányuló egyszakos, **2 féléves, 60 kredites szaktanári mesterképzés;**
- b) általános iskolai (illetve főiskolai szintű tanári) szakképzettséget követő, azonos szakterületre vonatkozó középiskolai tanári szakképzettség megszerzésére irányuló egyszakos, **2 féléves, 60 kredites tanári mesterképzés (ének-zene-, testnevelő- és vizuáliskultúra-tanár);**
- c) **nem tanári mesterszakot követő egyszakos, 2 féléves, 60 kredites tanári mesterképzés;**
- d) tanári szakképzettséget követő **újabb (más szakos) tanári oklevelet adó, egyszakos, 4 féléves, 120 kredites tanári mesterképzés;**
- e) **tanítói szakképzettséget követő (általános iskolai) tanári szakképzettséget adó egyszakos, 4 féléves, 120 kredites tanári mesterképzés;**
- f) **alapszakos képzettség birtokában tanári szakképzettséget adó egyszakos, 4 féléves, 120 kredites részidős képzés.**

2. A tanári záróvizsga (TZV)

2.1. A tanári záróvizsga részei az osztott részdíjs tanári mesterszak különböző változataiban eltérőek. Az egyes változatokhoz tartozó részeket az alábbi táblázat tartalmazza.

	szóbeli felelet a tanári szakhoz kapcsolódó szakmai ismeretekből tételsor alapján (képzési típustól függően 5–15 tétel)	szóbeli felelet a tanári szakhoz kapcsolódó szakmódszertani ismeretekből tételsor alapján (5–15 tétel)	a portfólió bemutatása és védelése, ebbe integrálva – a kompetenciákhoz megadott szakirodalom alapján – számadás a pedagógiai-pszichológiai modulhoz tartozó ismeretekből	a szakdolgozat bemutatása és védelése
a) 2 féléves 60 kredit tanári mesterképzés (szaktanárképzés)	van	van*	nincs	nincs
b) 2 féléves 60 kredit tanári mesterképzés (ének-zene-, testnevelő- és vizuáliskultúra-tanár)	van	van	van	nincs
c) Nem tanári mesterszakot követő egyszakos, 2 féléves 60 kredit tanári mesterképzés	nincs	van	van	nincs
d) Tanári szakképzettséget követő újabb (más szakos) tanári oklevelet adó, 4 féléves 120 kredit tanári mesterképzés	van	van	van	nincs
e) Tanítói szakképzettséget követő tanári szakképzettséget adó egy szakos 4 féléves 120 kredit tanári mesterképzés	van	van	van	nincs
f) Alapszakos képzettség birtokában tanári szakképzettséget adó egyszakos 4 féléves 120 kredit részdíjs képzés	van	van	van	van

*A **szakmódszertani ismeretekből** legalább egy tétel az emelt szintű érettségi követelményeire vonatkozik.

2.2. A záróvizsgára bocsátás feltétele

A záróvizsgára bocsátás feltétele a **végbizonyítvány** (abszolutórium) megszerzése. Végbizonyítványt a felsőoktatási intézmény annak a hallgatónak állít ki, aki a tantervben előírt tanulmányi és vizsgakövetelményeket és az előírt szakmai gyakorlatot - a szakdolgozat, diplomamunka elkészítése kivételével - teljesítette, és az előírt krediteket megszerezte, végbizonyítványt állít ki (abszolutórium). A hallgató a végbizonyítvány megszerzését követően bocsátható záróvizsgára.

A záróvizsga a végbizonyítvány megszerzését követő vizsgaidőszakban a hallgatói jogviszony keretében, majd a hallgatói jogviszony megszűnése után, két éven belül, bármelyik vizsgaidőszakban, az érvényes képzési követelmények szerint lehetőséget. A tanulmányi és vizsgaszabályzat a záróvizsga letételét a végbizonyítvány kiállításától számított második év eltelte után feltételhez kötheti. A hallgatói jogviszony megszűnését követő ötödik év eltelte után záróvizsga nem tehető.

2.3. Záróvizsga-bizottság

A tanári záróvizsgát a hallgató szakja szerinti záróvizsga-bizottság előtt kell letenni, ennek összetétele a következő:

- **elnök** (az adott szak vezető oktatója)
- az érintett **szak módszertanos oktatója/oktatói**
- A bizottságok tagja még – a portfólió védéséhez kapcsolódóan – egy minősített oktató a **pedagógia és pszichológia** területéről
- **külső tag** (pl. gyakorlóiskolai vezetőtanár).

A szakmai tételsorokat és a módszertani tételsorokat a záróvizsga időpontja előtt legalább 3 hónappal az érintett tanszéknek/intézeteknek közzé kell tenniük, hogy a hallgatóknak legyen idejük alaposan felkészülni.

A záróvizsgáról jegyzőkönyvet kell vezetni.

2.4. Jelentkezés a tanári záróvizsgára

A záróvizsgára a vizsgaidőszakban, a Tanárképző Központ és a kari Tanulmányi Osztályok által együttesen kijelölt időszakban kerül sor.

A karok, a hallgatók számára legalább félévente egy lehetőséget kötelesek biztosítani a záróvizsga letételére. A végbizonyítványt szerzett hallgatókat hirdetményben kell értesíteni az adott év eljárási rendjéről.

A záróvizsgára jelentkezés a MODULO-ban erre a célra rendszeresített űrlapon történik a hallgató anyakarán. A záróvizsga letételéhez szükséges, hogy a hallgató a végzés félévében, az anyakari hirdetményben megadott határidő végéig **bejelentkezzen záróvizsgára**. A jelentkezés feltétele a végbizonyítvány megléte, vagy az utolsó tanulmányi félévben a végbizonyítvány megszerzésének lehetősége. A záróvizsgára jelentkezett hallgatók záróvizsga-beosztását, valamint az abszolutórium feltételeinek ellenőrzését a hallgató szakjának oktatásában érintett kar végzi. A feltételek hiánya esetén, vagy a hallgató ilyen irányú kérelmére a záróvizsga-beosztásból a hallgató törlésre kerül. Törlésre csak

a záróvizsga megkezdését megelőzően kerülhet sor. Ha a hallgatóról utólag derül ki, hogy nem felelt meg a záróvizsgára bocsátás feltételeinek, a záróvizsga-eredmény megsemmisítésre kerül.

3. A portfólió

3.1. A 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet 1. mellékletének 9.3. pontja szerint az osztott tanárképzés hallgatóinak portfóliót kell készíteniük. Ennek **kreditértéke 2 kredit**. A tanárjelölt a portfóliót az iskolai tanítási gyakorlat(ok), valamint tanításon és iskolán kívüli gyakorlatok/tevékenységek elemző megjegyzésekkel kísért (= reflektált) anyagából állítja össze. A portfólió konkrét tartalmát a Neveléstudományi Intézetnek e szabályzat mellékletében olvasható tájékoztatója írja elő. A portfólió elbírálásáról az illető szak módszertanos oktatója/oktatói gondoskodnak.

Bizonyítja, hogy a hallgató képes önreflexióra, a képzés különböző területein elsajátított tudását integrálni és alkalmazni, a munkája szempontjából meghatározó tudományos, szakirodalmi eredményeket, továbbá a tanítás vagy a pedagógiai feladat eredményességét értékelni. A portfólió elbírálásáról az **illető szak módszertanos oktatói gondoskodnak**.

3.2 Tekintettel arra, hogy a **portfólió** a záróvizsga eleme, ám elkészítése **az abszolutórium feltétele** (lásd erről: 8/2013. I. 30. EMMI-rendelet a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről), ezért **a portfóliót az iskolai gyakorlat alatt, annak befejezéséig a hallgatónak el kell készítenie** – függetlenül attól, hogy tesz-e záróvizsgát az adott félévben, vagy sem.

3.3. Az abszolutórium megszerzése érdekében a módszertanosokhoz rendelve a tanszékeknek **Portfóliókészítés** címmel a képzés utolsó félévében meg kell hirdetniük a Neptunban kurzusokat, amelyeket a hallgatóknak maguknak kell felvenniük, az értékelést pedig a módszertanos rögzíti a tanulmányi rendszerben. Ennek **érdemjegye** magának a **portfóliónak** a készítési folyamatán és annak **megfelelő előrehaladottságán alapul**, nem a kész portfóliót értékeli. A **végleges portfólió** tartalmi és formai **értékelése a záróvizsga részét képezi**.

3.4. A portfóliót a hallgatónak az aktuális anyakari hirdetmény szerinti határidőig fel kell töltenie a MODULO-ba, illetve le kell adnia a portfóliót gondozó egységben az adott intézetben/tanszéken elvárt módon.

4. A szakdolgozat

4.1. Az alapszakos képzettség birtokában tanári szakképzettséget adó egyszakos 4 féléves 120 kredités részdíjs tanárképzésben a tanulmányok lezárásához szakdolgozatot kell készíteni, **ennek kreditértéke 4 kredit**. A szakdolgozat témája kapcsolódhat a szak szaktudományi, tantárgy-pedagógiai (szakmódszertani) vagy az adott szak neveléstudományi aspektusaihoz.

4.2. A javasolt szakdolgozati **témákat** és a hozzájuk tartozó **témavezetőket** a szaktanszékek, illetve intézetek a tavaszi félévben, legkésőbb március 31-ig kötelesek honlapjukon, illetve a tanszéki hirdetőtáblákon nyilvánosságra hozni és a Tanárképző Központnak is elküldeni, amely a témákat karonként és szakonként összesítve külön is közzéteszi a honlapján. (Ugyanitt adhatják meg a szaktanszékek azt is, ha a szakdolgozatot a magyartól eltérő nyelven lehet vagy kell elkészíteni.)

A szakdolgozat témáját és témavezetőjét legkésőbb a 2. aktív félévben, a kurzusfelvételi időszak végéig kell kiválasztani. A szakdolgozat témáját a jelen szabályzat mellékletében is szereplő Szakdolgozati témaválasztó lapon a témában illetékes tanszéknek/intézetnek be kell jelenteni, és azt annak vezetőjével jóváhagyólag alá kell írni. Az aláírással a tanszék/intézet vezetője kifejezésre juttatja, hogy a választott témát alkalmasnak találja a szakdolgozat elkészítésére, és egyetért a témavezető személyével is. A hallgatónak egy ízben, de legkésőbb a 3. aktív félév kurzusfelvételi időszakának végéig – az érintett témavezető(k) írásos hozzájárulásával – lehetősége van a szakdolgozati témája és/vagy témavezetője megváltoztatására.

4.3. A hallgatóknak a szakdolgozat elkészítéséhez két féléven keresztül **szakdolgozati szemináriumokon (konzultációkon)** kell részt venni. Ezeket a konzultációs órákat a szakdolgozat témavezetőjénél kell felvenni, kreditértékük 2-2 (azaz összesen 4) kredit. Ezt a kreditet a témavezetőknek legkésőbb a vizsgaidőszak végéig be kell jegyezniük az elektronikus tanulmányi rendszerbe. A témavezetők a második szakdolgozati szeminárium teljesítéséért járó 2 kreditet az elektronikus tanulmányi rendszerben csak akkor írhatják jóvá, ha a hallgató a dolgozatot legalább 75%-os készültségi fokban bemutatja.

4.4. A szakdolgozatok **megvédése** annak a vizsgaidőszaknak az első felében zajlik, amelyben a hallgató tanári záróvizsgára jelentkezett: a szakdolgozat megvédése a TZV része, de attól időben némileg elkülönülve, az illető vizsgaidőszak elején zajlik. A szakdolgozatvédelemre a témavezetőt oktatóként foglalkoztató tanszéken, illetve a szakot gondozó intézetben kerül sor. A szakdolgozati bírálatok és a szakdolgozatvédelem nyelve a magyar, de idegen nyelv szakokon ettől eltérő is lehet.

4.5. Miután a hallgató bejelentkezett záróvizsgára, a szakdolgozatát az aktuális anyakari hirdetés szerinti határidőig fel kell töltenie a MODULO-n keresztül a Klebelsberg Könyvtár repozitóriumába, illetve le kell adnia a témát gondozó egységben az adott intézetben/tanszéken elvárt módon. Ezután a tanszéknek/intézetnek három hetük van arra, hogy elkészítsék a szakdolgozati bírálatokat. A témavezető véleménye és javasolt érdemjegye mellett minden esetben szükség van egy opponensi véleményre is. Az opponens a tanszék valamely munkatársa, de lehet megfelelő szakmai hozzáértéssel rendelkező külső tag is.

Ha esetleg a két vélemény eltér a szakdolgozat elfogadhatóságát illetően (azaz az egyik bíráló a szakdolgozatot elégtelenre, a másik legalább elégségesre minősíti, a tanszék vagy intézet köteles egy harmadik szakértővel is véleményeztetni a dolgozatot. Ha az ő véleménye pozitív, akkor van lehetőség a szakdolgozat megvédésére, ha az is negatív, akkor a szakdolgozat minősítése elégtelen. (Ezzel a záróvizsga is, hiszen annak egyetlen részelem sem lehet elégtelen.)

A szakdolgozati bírálatokat a két elsődleges bírálónak a beadási határidőt követően legkésőbb három héten belül el kell készítenie, hogy az esetleges harmadik bíráló véleménye is még egy héten belül elkészülhessen. A hallgatóknak az összes bírálatot – nyomtatva vagy e-mailben – meg kell kapniuk legkésőbb a szakdolgozatvédelem napja előtt 7 naptári nappal.

A bírálóknak a szakdolgozatról alkotott véleményük és a javasolt – öt fokozatú – érdemjegye mellett még legalább egy a szakdolgozat témájával összefüggő elméleti kérdést is meg kell fogalmazniuk a bírálatuk szövegében.

4.6. A szakdolgozattal összefüggő formai elvárásokat ld. e szabályzat függelékében.

4.7. Az OTDK-ra továbbjutott dolgozatot a hallgató beadhatja szakdolgozatként, amennyiben a szakdolgozat megfelel a tanári mesterszakos szakdolgozatoktól elvárt formai

minimumkövetelményeknek, de fel kell azt töltenie a MODULO-ba és be kell kerüljön a dolgozat az SZTE repozitóriumába. Az engedélyezéshez a hallgatónak dékáni kérelmet kell beadnia. Az elfogadás nem automatikus, és az illetékes tanszék/intézet hozzájárulása is szükséges hozzá. Elfogadott kérvény esetén a szakdolgozat témavezetői és opponensi bírálata, valamint a védés jegye is jeles. A záróvizsga további részeit természetesen az engedélyt kapott hallgatóknak is teljesíteniük kell.

5. A záróvizsga eredményessége

A záróvizsga akkor eredményes, ha minden részjegye legalább elégséges, különben a záróvizsga érdemjegye elégtelen. Az elégtelen záróvizsga leghamarabb a következő félév záróvizsgaidőszakában ismételhető. Ismételt záróvizsga során csak az elégtelennel minősített vizsgarész(ek)e)t kell megismételni.

6. A tanári záróvizsga eredményének kiszámítása

Az egyes vizsgarészekre a hallgató külön-külön kap érdemjegyet. A tanári záróvizsga **összesített érdemjegyet az összes részérdemjegy** egyenlő súllyal való átlagolásával a következőképpen számítjuk ki (a részjegyeket két tizedes pontossággal számolva, kerekíteni csak az összegzés és osztás után kell):

- a szak **szakmai szóbeli vizsgájának** érdemjegye
- a **portfólió érdemjegyének** és a portfólió bemutatására és **védésére kapott jegynek** az átlaga
- a **szakmódszertani kérdésre adott válasz** érdemjegye
- a **szakdolgozat** bemutatására és védésére kapott érdemjegy (az alapszakos végzettséggel bejövő hallgatók esetén).

SZAKDOLGOZATI TÉMAVÁLASZTÓ LAP

A hallgató neve:	
Állandó lakcím:	
Születési hely és idő:	
Szak, tagozat:	

A szakdolgozat benyújtása esedékes a _____ / _____ tanév _____ félévében

A szakdolgozat választott címe/témája:	
---	--

a hallgató aláírása

A dolgozatot fogadó tanszék/intézet:	
---	--

A dolgozatot a tanszék/intézet részéről fogadom, a témaválasztást jóváhagyom, és az alábbi témavezetőt jelölöm ki.

A szakdolgozattal szembeni elvárásokról (pl. feldolgozandó irodalom) a hallgatót a témavezető a konzultáción tájékoztatja.

A témavezető neve, beosztása:	
-------------------------------	--

Szeged, _____ év _____ hó _____ nap

tanszékvezető/intézetvezető aláírása

témavezető aláírása

A témát nyilvántartásba vette:.....előadó

A benyújtandó szakdolgozat véglegesített címe	
A dolgozat nyelvén	
Angol nyelven	
Szeged, _____ év _____ hó _____ nap	a témavezető aláírása:

A SZAKDOLGOZAT FORMAI KÖVETELMÉNYEI

A külső borítón az alábbi adatok szerepeljenek:

- a) a SZAKDOLGOZAT felirat
- b) a készítő neve és szakja
- c) a dolgozat készítésének éve

A belső borítón:

- a) a szakdolgozat címe (idegen nyelven készült dolgozat esetén magyarul is); (alatta a SZAKDOLGOZAT szó)
- b) készítőjének neve és szakpárja
- c) a témavezető neve és titulusa, pl. "Témavezető: X.Y. egyetemi docens"
- d) a dolgozat készítésének éve

Főszöveg: 50.000-80.000 karakter (szóközzel)

Betűméret: 12-es

Sortávolság: 1,5

Margók: jobb, fent, lent: 2,5 cm; bal: 2,5 cm + 1 cm (kötés) = 3,5 cm

Lábjegyzet: lap alján, folyamatos számozással, 10-es betűméret, 1 sortávolság

Függelék: főszöveg után, 12-es betűméret, 1,5 sortávolság

Bibliográfia: főszöveg után, 12-es betűméret, 1,5 sortávolság

A tartalomjegyzék, a függelék és a bibliográfia az 50.000-80.000 karakter terjedelmen felül értendők.

A további szabályozást, például képanyag vagy diagramok elhelyezésének módját, az idézés módozatait az egyes tanszékek és intézetek teszik közzé.

A szakdolgozathoz csatolandó egy eredetiségi nyilatkozat (plágiumnyilatkozat), amelyben a hallgató tanúsítja, hogy a dolgozat a saját szellemi terméke.